

Benauwdheid bij kinderen jonger dan 6 jaar

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	1
2.	Kinderen met astmatische klachten	1
3.	Oorzaken piepende ademhaling	1
4.	Risicofactoren astma	2
5.	Twee soorten piep- en benauwdheidsklachten	3
	Tijdelijk viraal piepen	3
	Piepen door multiple prikkels	3
6.	Hoe kun je astma voorkomen.....	3
7.	Behandeling.....	4
	Luchtwegverwijder (Salbutamol®, Ventolin®, Airomir®).....	4
	Onderhoudsmedicijnen (inhalatiecorticosteroiden, ICS).....	4
8.	Tot slot.....	5
9.	Ruimte voor vragen	6

1. Inleiding

Veel kinderen hebben als baby, peuter of kleuter vooral als ze verkouden zijn wel eens last van astmatische klachten, zoals een piepende ademhaling met benauwdheid, hoesten en vol zitten. In deze folder leest u alles over benauwdheidsklachten bij kinderen jonger dan 6 jaar.

2. Kinderen met astmatische klachten

Ongeveer één op de drie kinderen maakt voor de 3e verjaardag (meestal bij een verkoudheid) een periode door met een piepende, zagende ademhaling. Op de leeftijd van 6 jaar heeft zelfs bijna de helft van de kinderen zo'n periode doorgemaakt. De meerderheid van deze kinderen "groeit erover heen" en is na de leeftijd van 6 jaar klachtenvrij.

Bij ongeveer een derde deel van deze jonge kinderen ontstaat na de leeftijd van zes jaar wel astma.

Op jonge kinderleeftijd is het moeilijk te voorspellen welk kind erover heen zal groeien en welk kind echt astma zal ontwikkelen.

3. Oorzaken piepende ademhaling

Een piepende ademhaling wordt veroorzaakt door een vernauwing van de luchtwegen (dit zijn de buisjes waar de lucht doorheen gaat onderweg naar de longen). Meestal komt dit door een verkoudheid/virusinfectie.

Hoe jonger het kind, hoe groter de kans dat het gaat piepen bij een verkoudheid.

Dit heeft vooral te maken met het feit dat:

- De luchtwegen (bronchiën) bij jonge kinderen en zuigelingen nauwer zijn dan bij oudere kinderen en volwassenen.
- Het slijmvlies aan de binnenkant van de luchtwegen door virale infecties/verkoudheden geïrriteerd, gezwollen en rood is .

Slijm en zwelling van de luchtwegwand gecombineerd met het samentrekken van spiertjes die aan de buitenkant van de luchtwegen zitten zorgen ervoor dat de lucht er moeilijker doorheen gaat. Bij het uitademen geeft dit een (verlengde) pieptoon.

De chronische ontsteking van het luchtwegslijmvlies neemt toe als het kind tijdens de zwangerschap en/of na de geboorte aan sigarettenrook wordt blootgesteld maar ook als het kind allergisch is voor stoffen die hij/zij inademt (inhalatieallergenen zoals gras-boompollen of kattenhaar).

Kinderen die in huizen wonen waar gerookt wordt, hebben een 50% grotere kans om astmatische klachten te ontwikkelen dan kinderen die in huizen wonen waar niet wordt gerookt.

4. Risicofactoren astma

Er bestaat op jonge leeftijd nog geen test om de diagnose “astma” te kunnen stellen. Er zijn wel enkele factoren die de kans vergroten dat de astmatische klachten blijven bestaan en zich ontwikkelt tot “echt astma”, namelijk:

- Als er in het gezin (vader, moeder, broertjes, zusjes) astma voorkomt.
- Als het kind ook eczeem heeft.
- Als het kind allergisch reageert (b.v. na contact met huisdieren, grassen).
- Als het kind ernstige astmatische klachten heeft en meerdere malen opgenomen moet worden in het ziekenhuis.
- Als het kind ook klachten heeft buiten verkoudheden om.

Toch is nooit met zekerheid te zeggen of de astmaklachten blijven bestaan. Er wordt eigenlijk pas van astma gesproken bij kinderen vanaf 6 jaar, maar een allergisch kind met piepklachten dat jonger is dan 6 jaar krijgt meestal al de diagnose ‘astma’.

5. Twee soorten piep- en benauwdheidsklachten

Tijdelijk viraal piepen

Dit betekent dat kinderen de piepklachten alleen hebben bij verkoudheden.

Tussen verkoudheden door zijn de kinderen (vrijwel) klachtenvrij.

Meestal verdwijnen deze klachten tussen het 2^e- 4e jaar en in ieder geval voor het 6e jaar.

Piepen door multiple prikkels

Bij deze groep kinderen treden de piep- en benauwdheidsklachten niet alleen op bij verkoudheden, maar ook door andere prikkels als: rook, mist, regen, temperatuurswisselingen, emoties; huilen, lachen, inspanning, stoeien en typische allergische prikkels zoals contact met huisdieren en stof.

Kinderen met piepen door multiple prikkels hebben een grotere kans op astma.

Het onderscheid tussen tijdelijk viraal piepen en piepen door multiple prikkels is vaak moeilijk te maken. Bovendien kunnen kinderen van de ene groep naar de andere groep overgaan.

Beoordeling door de huisarts of kinderarts van het “piepende” kind tijdens een ziekteperiode kan heel zinvol zijn voor het goed inschatten van de aard en de ernst van de klachten.

6. Hoe kun je astma voorkomen

Om te voorkomen dat uw kind astma ontwikkelt, is het erg belangrijk dat u:

- Uw kind weghoudt van sigarettenrook.

Dat roken slecht is voor de gezondheid weet u natuurlijk maar dit geldt ook voor het zogenaamde “passief roken” of meeroken. Kinderen met astmatische klachten hebben meer en vaker klachten van hun ziekte als ze in een huis wonen waar gerookt wordt. Zelfs wanneer er in huis ge-rookt wordt als het kind er niet bij is wordt het kind toch nog blootgesteld

aan tabaksrook en kan het daarvan de nadelige gevolgen ondervinden. Mensen die roken moeten dat daarom buiten doen. Het allerbeste is natuurlijk dat u zelf helemaal stopt met roken, dat is het gezondst zowel voor uzelf als voor het kind.

- Uw kind na de geboorte 4-6 maanden borstvoeding geeft. Borstvoeding beschermt uw kind namelijk tegen zowel de virus gerelateerde piepklasten als de ontwikkeling van allergisch astma.

7. Behandeling

Luchtwegverwijder (Salbutamol®, Ventolin®, Airomir®)

Soms schrijft de arts een luchtwegverwijder voor. Deze luchtwegverwijders worden toegediend met een voorzetkamer en kunnen binnen 10 minuten de benauwdheid verminderen.

Soms wordt ook “op proef “ een luchtwegverwijder toegediend om direct na te gaan of dit verlichting geeft.

Luchtwegverwijders helpen vaak wel voor piepklasten, maar niet voor vol zitten of hoesten.

Onderhoudsmedicijnen (inhalatiecorticosteroiden, ICS)

Een behandeling met onderhoudsmedicijnen lijkt veel minder zinvol bij virale piepklasten omdat deze medicijnen niet goed werken tegen de luchtwegontsteking bij tijdelijk viraal piepen. Kinderen met piepen door multiple prikkels kunnen soms wel positief reageren op ICS.

Een proefbehandeling van 2-3 maanden wordt soms wel gegeven als kinderen vaak of ernstige klachten hebben waarvoor herhaalde bezoeken aan de huisarts of dokterswacht nodig zijn. U kunt pas na enkele weken effect verwachten bij goede inname van deze medicijnen. Na 3 maanden zal de proefbehandeling met ICS bij voorkeur weer worden gestopt om het effect van de medicatie goed te kunnen beoordelen.

Bij kinderen met astma zal de behandeling met ICS juist langdurig zijn.

8. Tot slot

Mocht u na het lezen van deze informatie nog vragen hebben, stel die dan gerust aan de kinderarts die uw kind behandelt. Ook kunt u voor vragen of overleg rondom medicijnen of luchtwegklachten van uw kind bellen met Marga Damhuis, onze verpleegkundig consulent astma. Ze is bereikbaar op maandagochtend, woensdag en donderdag de gehele dag via de polikliniek kindergeneeskunde,

Tel. (0513) 685405 of per email: marga.damhuis@tjongerschans.nl

9. Ruimte voor vragen

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....